

Housenky způsobující běloklasost obilnin – červen 2026

Ing. Kamil Holý, Ph.D.

Tým integrované ochrany zemědělských plodin proti škůdcům

Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v.v.i., Praha-Ruzyně

V letošním roce je vyšší výskyt poškození klasů obilnin housenkami drobných motýlů. Škody jsou hlášeny z více míst. Stejně příznaky poškození mohou způsobit housenky více druhů. V současné době není důležité, jaké druhy poškození způsobily, ale kolik rostlin je napadených a zda housenky pokračují v žíru nebo se již kuklí (konec škodlivosti). Pokud jsou kukly – posbírat a dochovat dospělce k určení druhu (minimálně 10 kukel, aby byla šance, že se z některé vylíhne dospělec).

Za původce poškození se často považuje **obaleč obilní** (*Cnephasia pumicana*), ale podobně škodit mohou další druhy drobných motýlů. Housenky se určit nedají, dospělci se určují podle kopulačních orgánů.

Běloklasost

- bělají jednotlivé klasy i celá ohniska
- na stejném poli mohou být příznaky od chorob i housenek – rozlišit podle příznaků
- klas se dá vytáhnout – nad kolénkem stéblo překousáno nebo vykousáno
- v místě žíru trus nebo housenka

Poškození zrn v klasu

- vyžraná jednotlivá zrna nebo několik vedle sebe
- postupně hnědnou až bělají
- ve vyžraných obilkách často zbytky trusu housenek

Monitoring

- hledat housenky nebo čerstvé požerky (trus není suchý, je vodnatý, mazlavý)
- v suchých klasech již housenky nebývají – kontrolovat rostliny v sousedství
- v místě žíru mohou být světle hnědé kukly

Ochrana

- **má smysl pouze při pokračování žíru – přítomnosti housenek nebo čerstvých požerků**
- bez housenek v porostu je ošetření zbytečné – v teplých oblastech již dokončují housenky vývoj a kuklí se – jsou jen příznaky poškození
- pokud jsou v porostech kukly – neošetřovat, vliv na poškození v dalším roce je nevýznamný
- na lokalitách se škodlivým výskytem monitorovat porosty v dubnu/květnu příštího roku a ošetřit proti mladým housenkám

Stéble je překousané, klas se dá vytáhnout, v místě žíru trus

může být jen vykousané – nedá se lehce vytáhnout

Na listových pochvách mohou být zevnitř požerky – světlé skvrny

nebo jen nenápadný otvor

